

Rèn luyện tính trung thực và tinh thần trách nhiệm cao theo gương của Hồ chủ tịch

HUỲNH THƯƠNG

Chuyên đề học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh năm 2015 nêu rõ ba nội dung:

1. Trung thực và trách nhiệm
2. Gần bó với nhân dân
3. Đoàn kết xây dựng Đảng trong sạch vững mạnh

Ở đây, chúng ta bàn về nội dung thứ nhất cũng là tiền đề để thực hiện nội dung thứ hai và thứ ba.

Về *trung thực*, trong từ điển Tiếng Việt của Trung tâm từ điển Nhà xuất bản Khoa học Xã hội, cả trong từ điển Hán Việt của Đào Duy Anh, đều ghi đại ý là: “Ngay thẳng, thật thà, đúng với sự thật, không làm sai lệch sự thật.”

Về *trách nhiệm*, từ điển Tiếng Việt ghi: “Phần việc được giao cho, phải đảm bảo làm tròn, nếu kết quả không tốt thì phải gánh lấy hậu quả”. Từ điển Hán Việt của Đào Duy Anh cũng nói: “Nhận các việc ấy là phần việc của mình mà gánh lấy”.

Theo tư tưởng Hồ Chí Minh, trung thực là thành thực với chính mình, với mọi người, với công việc, luôn luôn tuân thủ chuẩn mực đạo đức chân thật trong từng lời nói và hành động. Đó là một trong những phẩm chất quan trọng nhất, tạo nên định hướng giá trị nhân cách của con người.

Về trách nhiệm, theo tư tưởng Hồ Chí Minh, là điều đã nhận rõ phải trái, đúng sai, tự mình xác định việc cần làm, tự gánh vác và nhận lấy về mình không thể *thoái thác*. Làm trách nhiệm sai, gây hậu quả nghiêm trọng, tự mình phải gánh lấy và xử lý hậu quả.

Hồ Chủ tịch, từ khi còn là người thanh niên yêu nước tên Nguyễn Tất Thành xuống chiếc tàu Pháp để ra đi tìm đường cứu nước đến khi Người về nước lãnh đạo nhân dân đứng lên khởi nghĩa giải phóng dân tộc làm Cách mạng Tháng Tám thành công, xây dựng đất nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, rồi tiến hành cuộc kháng chiến chống Pháp thắng lợi, tiến tới cuộc kháng chiến chống Mỹ cứu nước theo phương hướng “Đánh cho Mỹ cút, đánh cho ngụy nhào”, Người luôn luôn nêu cao tấm gương sáng về tính trung thực và tinh thần trách nhiệm.

Trong lời kêu gọi nhân dân tham gia Mặt trận Việt Minh, Người nói rõ: “Riêng phần tôi, xin đem hết tâm lực đi cùng các bạn, vì đồng bào mưu giành tự do độc lập, dầu phải hy sinh tính mệnh cũng không nề”.⁽¹⁾

Năm 1946, trong lời nói chuyện cùng đồng bào trước khi sang Pháp dự hội nghị Phông-ten-nơ-blô, Người tâm sự: “Cả đời tôi chỉ có một mục đích là phấn đấu cho quyền lợi Tổ quốc và hạnh phúc của quốc dân. Những khi tôi ẩn nấp nơi núi non hoặc ra vào chốn tù tội, xông pha hiểm nghèo là vì mục đích đó (...). Bất kỳ, bao giờ, ở đâu, tôi cũng chỉ theo đuổi một mục đích làm cho ích nước lợi dân”.⁽²⁾

Hồ Chủ tịch đã thể hiện lối sống trọng danh dự, giữ chữ tín, nói đi đôi với làm, nêu gương và làm gương trước. Người từng nói: “Đời tôi chỉ có một ham muốn tột bậc là: nước ta được hoàn toàn độc lập, dân ta hoàn toàn tự do, đồng bào ta ai cũng có cơm ăn, áo mặc, ai cũng được học hành”.⁽³⁾

Trong quá trình cách mạng, có lúc Đảng và Nhà nước ta, phạm sai lầm, như thời kỳ cải cách ruộng đất ở miền Bắc năm 1955 - 1956, Hồ Chủ tịch với tinh thần trung thực, dám chịu trách nhiệm đã đứng lên thay mặt Đảng và Chính phủ xin lỗi nhân dân. Trong thư xin lỗi, Người viết: “Trung ương Đảng và Chính phủ đã nghiêm khắc kiểm điểm những sai lầm, khuyết điểm ấy và đã

DIỄN ĐÀN – SỰ KIỆN

có kế hoạch kiên quyết sửa chữa nhằm đoàn kết cán bộ, đoàn kết nhân dân, ổn định nông thôn, đẩy mạnh sản xuất”.⁽⁴⁾

Hồ Chủ tịch coi tính trung thực là đạo đức cách mạng của con người. Hồ Chủ tịch xếp tính thần trung thực vào nội dung từ chính của đạo đức, cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư. Người giải nghĩa: “Chính là không tà, thẳng thắn, đứng đắn đối với mình, đối với người, đối với việc. Việc thiện thì dù nhỏ mấy cũng làm, việc ác thì dù nhỏ mấy cũng tránh, tự mình phải chính trước mới giúp được người khác chính, mình không chính mà muốn người khác chính là vô lực”.⁽⁵⁾

Chúng ta học tập đạo đức Hồ Chí Minh về trung thực và trách nhiệm là phải đào sâu suy nghĩ về lời dạy và hành động của Người để rèn luyện cho mình luôn luôn có nếp suy nghĩ, cách nói, lối hành động ngay thẳng, thật thà không trái với lương tâm mình, không trái với đường lối chính sách Đảng và pháp luật Nhà nước, không trái với đạo đức cần kiệm liêm chính, chí công vô tư, nói chung là không trái với sự thật về lợi ích của Tổ quốc và Nhân dân. Chúng ta còn rèn luyện cho bản thân luôn luôn có tinh thần trách nhiệm mang tính tự giác cao đối với Tổ quốc, với Đảng, với nhân dân, ngay cả đối với người thân trong gia đình, với bạn bè và hàng xóm của mình.

Trong thực tiễn cuộc sống và công tác, lòng ta luôn luôn giữ tính trung thực, luôn luôn tôn trọng sự thật. Phải tránh bệnh báo cáo thổi phồng thành tích hoặc che giấu nhược điểm, khuyết điểm trước cấp trên, trước tập thể và trước nhân dân.

Phải tránh bệnh đạo đức giả, nói ra là trung thành, là cần kiệm liêm chính, mà trong lòng toan tính mưu kế để làm lợi cho mình, còn thực tế là hại nước, hại dân. Trung thực của ta là còn nhậy bén và kiên quyết đập tan những luận điệu xuyên tạc Tổ quốc, Đảng, Chính phủ và Nhân dân. Mặt khác, nói trung thực không phải sự thật nào cũng nói ra vì có những sự thật về bí mật quốc gia, bí mật quốc phòng tuyệt đối phải giữ kín để bảo vệ Tổ quốc và Nhân dân.

Trung thực đi liền với trách nhiệm nên chúng ta càng phải tránh bệnh làm việc chỉ có hình thức mà không có chiều sâu thực tế ích nước lợi dân. Nói giảm bớt thủ tục hành chính mà tìm chỗ kém hiểu biết của dân để bắt chẹt bắt lỏng, làm khó cho dân, kéo dài thời gian hoàn thành thủ tục, nói trách nhiệm còn là chống thói vô cảm, khi thấy đồng chí và đồng bào gặp khó khăn, hoạn nạn, không tìm cách góp phần cứu giúp.

Cán bộ lãnh đạo và quản lý ở các cấp, các ngành mà khi nói và hành động không trung thực, tinh thần trách nhiệm không rõ ràng, không dám gánh lấy hậu quả do thất bại của công việc mình làm, thì càng làm mất lòng tin của cấp dưới và nhân dân. Suy rộng ra những cán bộ lãnh đạo và quản lý kiểu ấy, nếu không kiên quyết sửa chữa thì dần dần sẽ sa vào tình trạng suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức và lối sống. Như thế, càng không làm sao gắn bó được với Nhân dân và càng không góp phần đoàn kết xây dựng Đảng trong sạch vững mạnh được.

Tóm lại, nêu cao tính trung thực và tinh thần trách nhiệm theo gương Hồ Chủ tịch, cán bộ, Đảng viên chúng ta phải luôn luôn rèn luyện bản thân thành một con người có lòng dạ ngay thẳng, thật thà, gặp việc có lợi cho dân, cho nước là sẵn sàng ra sức gánh vác để tạo được niềm tin vững chắc trong tập thể tổ chức và trong nhân dân, do đó cũng tăng cường được sức mạnh đại đoàn kết dân tộc.

Ghi chú:

(1), (2), (3), (4), (5) đều là tư liệu trong Hồ Chí Minh toàn tập.